

Justitiedepartementet
Dnr Ju2025/02614

Remissyttrande över betänkandet Skärpningar i lagen om särskild kontroll av vissa utlänningar och utlänningslagen (SOU 2025:114)

Södertörns tingsrätt har granskat förslagen utifrån de intressen tingsrätten har att beakta och har inte, utöver vad som framgår nedan, några synpunkter på förslagen i betänkandet.

Vad gäller förslaget om att införa en ny ärendekategori för polisiära utlänningsärenden har tingsrätten inget att invända mot förslaget i stort. Tingsrätten avstyrker dock förslaget om att kartläggande tvångsmedel ska kunna användas i polisiära utlänningsärenden. Enligt tingsrätten är de skäl mot en sådan reglering som redovisas i betänkandet väl avvägda och tingsrätten instämmer i utredningens slutsatser.

Tingsrätten ifrågasätter dessutom behovet av ett nytt regelverk då liknande möjligheter till tvångsmedelsanvändning redan finns i lag (2007:979) om åtgärder för att förhindra vissa särskilt allvarliga brott (preventivlagen). Eventuella justeringar som bedöms nödvändiga för att utöka möjligheterna till tvångsmedelsanvändning mot personer som deltar i eller har samröre med kriminella nätverk bör lämpligen göras i denna lag. Användningen av tvångsmedel kan även förväntas öka som en följd av förslag i andra betänkanden på området, exempelvis betänkandet Straffansvar för deltagande i och samröre med kriminella sammanslutningar (SOU 2026:13).

Om en sådan reglering ändå skulle införas anser tingsrätten att det bör vara tillräckligt och lämpligt att tvångsmedelsärendena handläggs vid en och samma domstol och då företrädesvis vid en förvaltningsdomstol.

Om handläggningen ska ske vid allmän domstol anser tingsrätten vidare att Åklagarmyndigheten och inte Polismyndigheten bör vara processförare i tvångsmedelsärendena. Detta med hänsyn till åklagarnas processvana i ärenden vid allmän domstol och vid ärenden om hemliga tvångsmedel i synnerhet, samt med hänsyn till det samarbete som redan finns mellan Åklagarmyndigheterna och de tingsrätter som handlägger ärenden om preventiva hemliga tvångsmedel. Det är vidare fråga om integritetskänsliga och mycket ingripande ärenden, där de offentliga ombud som utses inte har till uppgift att företräda den enskilde som utsätts för tvångsmedlet utan att företräda enskildas integritetsintressen i allmänhet. Det är därför ur ett rättssäkerhetsperspektiv av vikt att Åklagarmyndigheten handlägger ansökningar om hemliga tvångsmedel även i den föreslagna särskilda ärendekategorin.

Slutligen har utredningen identifierat att förslagen kommer att leda till något ökade kostnader för Sveriges domstolar samtidigt som utredningen bedömer att kostnaderna rymms inom domstolarnas befintliga anslag. Detta är numera närmast en standarformulering för de olika förslag som lägger en ökad börda på de allmänna domstolarna. Tveklöst kommer förslaget medföra ökade kostnader. Tillsammans med andra förslag där samma resonemang förs kommer det knappast att rymmas inom befintliga anslag.

I handläggningen av ärendet har lagmannen Catarina Barketorp, chefsrådmannen Agneta Kornstrand och rådmannen Mohamed Ali deltagit. Föredragande har varit tingsfiskalen Anna Ekdahl.

Catarina Barketorp

Anna Ekdahl